

dnia 20 maja 2026r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30; 00-930 Warszawa

PETYCJA

w sprawie zagrożeń wynikających z wdrażania planów ogólnych gmin dla rozwoju gospodarstw rolnych, zabudowy zagrodowej oraz bezpieczeństwa rozwoju obszarów wiejskich

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach zwracam się z petycją o podjęcie przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi działań legislacyjnych, analitycznych, opiniodawczych oraz sygnalizacyjnych w związku z negatywnymi skutkami wdrażania reformy planowania przestrzennego dla gospodarstw rolnych na terenach wiejskich.

UZASADNIENIE

W wielu gminach w Polsce, w tym w gminie Wiżajny, projekty planów ogólnych przewidują objęcie znacznej części terenów rolnych strefą SO – strefą otwartą. W praktyce prowadzi to do bardzo daleko idącego ograniczenia możliwości realizacji nowej zabudowy zagrodowej, siedliskowej, gospodarczej oraz infrastruktury związanej z prowadzeniem gospodarstw rolnych.

Projekt Planu Ogólnego Gminy Wiżajny wskazuje, że ustalenia planu ogólnego będą wiążące zarówno dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jak i dla decyzji o warunkach zabudowy. Jednocześnie dokument zakłada ograniczanie rozproszonej zabudowy oraz wyznacza bardzo ograniczone obszary uzupełnienia zabudowy.

W praktyce oznacza to możliwość:

- trwałego zablokowania rozwoju wielu gospodarstw rodzinnych,
- ograniczenia możliwości budowy budynków gospodarczych i siedlisk,
- utrudnienia sukcesji gospodarstw,
- spadku wartości nieruchomości rolnych,
- zahamowania rozwoju rolnictwa ekologicznego i wielofunkcyjnego,

- marginalizacji obszarów wiejskich położonych na terenach chronionych krajobrazowo,
- ograniczenia możliwości rozwoju młodych rolników.

Szczególnie niepokojące jest to, że ograniczenia te obejmują często tereny:

- posiadające wydane decyzje o warunkach zabudowy,
- użytkowane rolniczo od pokoleń,
- przeznaczone pod rozwój gospodarstw rodzinnych,
- położone na obszarach, gdzie brak jest realnej presji urbanizacyjnej.

W ocenie wnoszącego reforma planistyczna w obecnym kształcie może prowadzić do:

1. naruszenia konstytucyjnej zasady ochrony własności (art. 21 i 64 Konstytucji RP),
2. naruszenia zasady zrównoważonego rozwoju (art. 5 Konstytucji RP),
3. naruszenia zasady proporcjonalności ograniczeń praw obywatelskich,
4. naruszenia zasady ochrony gospodarstw rodzinnych wynikającej z art. 23 Konstytucji RP,
5. faktycznej dyskryminacji mieszkańców obszarów wiejskich względem terenów miejskich i podmiejskich.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 23 Konstytucji RP podstawą ustroju rolnego państwa jest gospodarstwo rodzinne. Tymczasem praktyczne skutki wdrażania planów ogólnych mogą prowadzić do ograniczenia możliwości dalszego funkcjonowania i rozwoju takich gospodarstw.

W związku z powyższym wnoszę o:

1. Podjęcie przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi ogólnokrajowej analizy skutków reformy planowania przestrzennego dla:
 - gospodarstw rodzinnych,
 - zabudowy zagrodowej,
 - rolnictwa ekologicznego,
 - sukcesji gospodarstw,
 - bezpieczeństwa żywnościowego państwa.
2. Wystąpienie do Ministra Rozwoju i Technologii o zmianę przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym poprzez:
 - wzmocnienie ochrony zabudowy zagrodowej,
 - obligatoryjne uwzględnianie istniejących gospodarstw rolnych,
 - zagwarantowanie możliwości rozwoju gospodarstw rodzinnych,
 - wprowadzenie szczególnej ochrony terenów objętych wydanymi decyzjami WZ.
3. Wprowadzenie ustawowych gwarancji, że strefy otwarte SO nie będą mogły prowadzić do całkowitego wyłączenia możliwości rozwoju gospodarstw rolnych.
4. Podjęcie działań zmierzających do opracowania krajowych wytycznych dla gmin dotyczących ochrony interesów gospodarstw rodzinnych przy sporządzaniu planów ogólnych.
5. Przedstawienie stanowiska Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczącego wpływu reformy planistycznej na rozwój polskiej wsi i gospodarstw rodzinnych.

W ocenie wnoszącego obecny kierunek reformy planowania przestrzennego może doprowadzić do trwałego zahamowania rozwoju wielu obszarów wiejskich w Polsce, szczególnie na terenach o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, gdzie już obecnie występują liczne ograniczenia administracyjne.

Z poważaniem